

Název studijního předmětu: Kvalita ve škole – KEF/KS

Typ studijního předmětu: povinně volitelný

Rozsah studijního předmětu: 2 h / týden, ZS

Formy výuky studijního předmětu: přednáška/seminář

Způsob ukončení předmětu: kolokvium

Stručná anotace předmětu:

Student získá vědomosti a dovednosti, které mu umožní orientovat se v současných trendech hodnocení kvality ve vzdělávání a ve škole.

Obsah:

- základní pojmy a jejich obsah (kvalita, evaluace, hodnocení, sebe-evaluace)
- filozofie kvality, plánování kvality ve škole (cíle, indikátory, nástroje, zpráva), úspěšná škola a její charakteristika
- ČŠI a její činnost
- akční výzkum ve škole a jeho význam pro kvalitu ve škole, hodnocení kvality ve vzdělávání v zemích EU a USA, současné trendy a přístupy k hodnocení kvality ve škole
- strategické plánování kvality, sebe-evaluace školy, plánování sebe-evaluace, stanovení evaluačních indikátorů
- kvantitativní a kvalitativní indikátory, hodnocení kurikula školy, výsledků školy, klima školy, materiálních a lidských zdrojů, managementu školy
- evaluační a auto-evaluační nástroje, hodnocení v přírodovědném vzdělávání
- didaktické testy, jejich konstrukce a vyhodnocení
- alternativní přístupy k hodnocení, sebehodnocení, portfolio
- hodnocení a sebehodnocení práce učitele, studentské posuzování výuky

Odborná literatura:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita ve škole*. Olomouc: Vydavatelství UP OLOMOUC, 2001

PRÚCHA, J.: *Pedagogická evaluace*. Brno: MU Brno, 1996

PRÚCHA, J.: *Učitel*. Praha: Portál 2002

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

1. Základní pojmy. Evaluace. Kvalita, hodnocení, sebehodnocení a sebe-evaluace (autoevaluace). Externí a interní evaluace.

Úlohy:

1. Zamyslete se nad pojmy kvalita a řízení kvality. Představte si, že uvažujete o implementaci řízení kvality ve vaší instituci. Jak byste tyto pojmy vysvětlili svým spolupracovníkům?

2. Uveďte rozdíly mezi evaluací a hodnocením.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

2. Plánování kvality ve škole (cíle, indikátory, nástroje, zpráva). Úspěšná škola, charakteristika úspěšné školy.

Úlohy:

1. Prostudujte si charakteristiku úspěšné školy. Domníváte se, že vybraná škola je úspěšná? Zdůvodněte svůj názor.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

Jak dobrá je naše škola. Soubor kritérií.

<http://194.228.111.171/files/138/indik.pdf>

<http://194.228.111.171/files/138/sebeeval.pdf>

3. Autoevaluace, fáze autoevaluace školy.

Úlohy:

1. Uveďte některé problémy autoevaluace školy v oblasti přírodovědného vzdělávání.
2. Jakými zásadami doporučujete se řídit při autoevaluaci ve škole?

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

RÝDL, K. a kol. *Sebehodnocení školy*. Praha: Agentura Strom, 1998.

HRUBÁ, J. *Vlastní hodnocení školy a jeho přínos pro trvalý rozvoj školy*

Jak dobrá je naše škola? Sebe-evaluace založenými kritériích kvality

4. Oblasti vlastního hodnocení školy, ukazatelé kvality, zpráva vlastního hodnocení školy.

Úlohy:

1. Charakterizujte školní vzdělávací program v oblasti přírodovědných předmětů.
2. Vytvořte cíle pro autoevaluaci v oblasti přírodovědného vzdělávání.
3. Navrhněte ukazatele kvality pro autoevaluaci v oblasti přírodovědného vzdělávání.
4. Jaké metody zjišťování dat doporučujete pro autoevaluaci v oblasti přírodovědného vzdělávání?

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

HRUBÁ, J. *Vlastní hodnocení školy a jeho přínos pro trvalý rozvoj*

5. Evaluační a auto-evaluační nástroje. Přehled vybraných metod a technik použitelných v procesu evaluace a auto-evaluace.

Úlohy:

1. Navrhněte metody evaluace vzdělávacího obsahu přírodovědných předmětů.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>
PRŮCHA, J. *Pedagogická evaluace*. 1. vydání. Brno: MU CDV, 1996.

6. ČŠI a její činnost.

Úlohy:

1. Charakterizujte činnost ČŠI a její roli v evaluaci a auto-evaluaci školy.

Odkazy:

ROUPEČ, P.: *Vedení školy. Autoevaluace*. Praha: Raabe, 1997
<http://www.csicr.cz>

7. Hodnocení kvality ve vzdělávání v zemích EU a USA. Současné trendy a přístupy k hodnocení kvality ve škole.

Úlohy:

1. Zdůvodněte, proč země EU v poslední době zavádějí autoevaluace ve škole.
2. Uveďte některé základní problémy, se kterými se školy v zemích EU při zavádění auto-evaluace setkávají.
3. Porovnejte přístupy k autoevaluaci u nás a ve vybrané zemi EU (Slovensko, Rakousko, Dánsko, Španělsko, USA, Finsko)

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

8. Hodnocení v přírodovědném vzdělávání. Didaktické testy, jejich konstrukce a vyhodnocení.

Úlohy:

1. Uveďte, jak hodnotíte žáky v přírodovědných předmětech.
2. Vzpomeňte si, jak jste byl/a hodnocena v přírodovědných předmětech v průběhu své školní docházky. Vytvořte přehled, jakých metod hodnocení učitelé používali.
3. Určete validitu a reliabilitu nějakého didaktického testu z Vaší praxe, případně z nějakého informačního zdroje (publikace, internet aj.).
4. Najděte textové formulace položek didaktických testů a pokuste se pro ně vytvořit varianty obsahující neverbální (grafický) prvek. Interpretujte možnost změny obtížnosti takovéto úlohy.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

O testování: <http://www.ceremat.cz/testování.php>
<http://194.228.111.171/images/Hodnoceni.pdf>

JERÁBEK, O., BÍLEK, M.: *Teorie a praxe tvorby didaktických testů*. Olomouc, UP 2010, dostupné na: <http://www.zvyp.upol.cz>

CHRÁSKA, M. *Úvod do metodologie pedagogického výzkumu*. Olomouc, UP, 1998.

9. Alternativní přístupy k hodnocení. Sebehodnocení, autentické hodnocení

Úlohy:

1. Uveďte některé alternativní přístupy k hodnocení žáků.
2. Zdůvodněte, proč jsou v současnosti zaváděny alternativní přístupy hodnocení ve výuce přírodovědných předmětů.
3. Navrhněte využití těchto alternativních přístupů k hodnocení žáka ve vašem aprobačním předmětu.
4. Uveďte zásadní odlišnosti alternativních přístupů z hlediska těch, které doposud užíváte, nebo které užívali vaši učitelé v průběhu vaší školní docházky.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

KOLÁŘ, Z., ŠIKULOVÁ, R. *Hodnocení žáků*. Praha: Grada, 2005.

10. Konceptové mapy, portfolio.

Úlohy:

1. Vytvořte své vlastní portfolio, dokumentující vaši pedagogickou způsobilost.
2. Navrhněte konceptovou mapu, na jejímž základě lze průběžně hodnotit porozumění pojmům ve vybraném tematickém celku.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>

11. Hodnocení a sebehodnocení práce učitele. Studentské posuzování výuky.

Úlohy:

1. Navrhněte dotazník pro sebehodnocení pedagogické práce učitele.
2. Navrhněte dotazník pro studentské posouzení výuky ve vašem aprobačním předmětu.

Odkazy:

NEZVALOVÁ, D.: *Kvalita v přírodovědném vzdělávání*. In: NEZVALOVÁ, D. *Moduly pro profesní přípravu učitele přírodovědných předmětů a matematiky*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2008. Dostupné na: <http://esfmoduly.upol.cz>
JERÁBEK, O., BÍLEK, M.: *Teorie a praxe tvorby didaktických testů*. Olomouc, UP 2010, dostupné na: <http://www.zvyp.upol.cz>

Hodnocení studenta

Student/ka je hodnocen/a v průběhu kurzu. Účast na semináři je povinná. Student/ka si vybere na začátku semestru jednu z nabízených úloh. V průběhu semestru téma zpracovává a ve stanoveném termínu výsledky své práce prezentuje (délka prezentace je 20 minut). V případě, že student/ka stanovený termín nedodrží, požádá o náhradní termín.